

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208368
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8317208368.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: L. Z.Y., R.. V., S.. XX.X.XXXX, M. U. XX, XXX XX Y., o zaplatenie 1370,04 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/136/2017-352 zo dňa 9. mája 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd žalobu zamietla.

II. Súd žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 52 odsek 1, 2 a 3, § 53 odsek 1, 5, § 54 odsek 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 708 odsek 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“); ustanovenie § 1 odsek 2, § 9 odsek 2, § 11 odsek 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 140 odsek 2, § 294 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 21.8.2017 sa domáhal na žalovanej zaplatenia sumy 2156,11 eur spolu s úrokom vo výške 28 % ročne zo sumy 2156,11 eur od 19.7.2017 do zaplatenia nahradiť mu trovy konania titulom nepovoleného prečerpania. Rozsudkom sp. zn. 12Csp/136/2017-194 zo dňa 25.4.2018 súd žalobe vyhovel do výšky 786,07 eur a v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením sp.zn. 16Co/35/2018-213 zo dňa 17.12.2018 zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca v žalobe odôvodňoval svoj nárok tým, že žalovaná sa dostala na svojom bežnom účte do nepovoleného prečerpania a svoj dlh nevyrovnala. V súvislosti s týmto nepovoleným prečerpaním

žalobca uplatňoval vo vzťahu k žalovanej aj príslušné sankcie vrátane úroku vo výške 28 %. Počas konania žalobca zmenil skutkové tvrdenia uvedené v žalobe a predložil súdu Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - povolené prečerpanie na účte zo dňa 28.7.2014 a týmto spôsobom žalobca odôvodňoval svoj nárok vo vzťahu k žalovanej. Žalobca počas konania zmenil svoje tvrdenia v žalobe, čo súd považoval za zmenu žaloby v zmysle § 140 C.s.p., avšak v danej veci ide o spotrebiteľský spor v zmysle ust. § 294 C.s.p. súd nerozhodoval o zmene žaloby. Súd naďalej rozhodoval o nároku uplatneného žalobou a to s odôvodnením, že sa žalovaná dostala na svojom účte do nepovoleného prečerpania.

5. Súd vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav, podľa ktorého zo Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. V zmluve je uvedené (čl. IV odsek 2), že za poskytovanie produktov je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov a všetky takéto poplatky účtuje na ľarchu účtu. Spotrebiteľ nebol priamo v zmluve upozornený, že sa takýmto spôsobom môže dostať do nepovoleného prečerpania. Z hľadiska transparentnosti zmluvy mala byť takáto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve, nie len v obchodných podmienkach, pretože spotrebiteľ, ktorý má na účte nulový zostatok a účet nevyužíva sa časom dostane do nepovoleného prečerpania úročeného značným úrokom, čo súd považuje za neprípustné obohacovanie sa banky. V prípade poplatkov za poskytovaný balík služieb pri omeškaní s ich splatnosťou by patrili žalobcovi zákonné úroky z omeškania. Súd sa však nestotožnil s tým, že takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28 % ročne, napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je v neprospech klienta/spotrebiteľa hrubo nerovnovážna a preto neplatná a to aj napriek tomu, že v ust. § 53 Občianskeho zákonníka uvedená nebola, keďže tam uvedený výpočet je demonštratívny. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že vyššie uvedenému záveru v súčasnom znení Občianskeho zákonníka korešponduje ust. § 53 odsek 4 písm. v), podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ust., ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré nedostáva spotrebiteľ dohodnuté proti plnenie.

6. Súd nepriznal ani poplatky za upomienky, zmluvnú pokutu, omeškanie 4x30 eur, 1x15 eur spolu vo výške 135 eur, a poplatku za výzvu - debet vo výške 30 eur z dôvodu, že žalobca nepreukázal zmluvné dojednanie strán o povinnosti žalovaného platiť úroky a poplatky, ktoré boli vykonávané na ľarchu bežného účtu ako aj ich výšku a teda od spotrebiteľa nie je možné požadovať poplatky, ktoré nie sú individuálne dojednané v zmluve. Súd mal tiež za to, že pre výšku týchto poplatkov sú v rozpore s dobrými mravmi, poplatky majú sankčnú povahu, čo je neprípustné a ich cieľom je zvyšovanie zisku žalobcu. Zároveň uviedol, že žalobca nepreukázal doručenie výziev, ktoré si účtoval. Poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp.zn. 9C/113/2015-51 zo dňa 15.10.2015, potvrdené Krajským súdom v Prešove sp.zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, kde súd konštatoval, že uplatnený úrok 28 % ročne pri nepovolenom prečerpaní má povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 odsek 1 až 4 Občianskeho zákonníka, keďže išlo o formulárovú zmluvu s vopred určenými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny zo strany žalovanej.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 odsek 1, § 262 odsek 1 C.s.p..

8. Proti rozsudku podal odvolanie včas žalobca. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu zmenil rozhodnutie a vyhovel žalobe žalobcu v celom rozsahu a zároveň, aby žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobca poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti, keď v rozpore s § 151 C.s.p. skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovanou spochybnené. K dohode poplatkov, úrokov, resp. iných náležitostí vo všeobecných obchodných podmienkach uviedol žalobca, že VOP sú súčasťou zmluvy a to jednak na text zmluvy, ktorý VOP uvádza ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorým textom žalovaná vyslovila súhlas svojím podpisom a tiež s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit, a.s. proti Klára Bíróová, podľa ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. V tejto časti poukázal žalobca na niektoré rozhodnutia krajských súdov. K špecifikácii nároku a zmene žaloby uviedol, že Zmluva o povolenom prečerpaní, z jej obsahu vyplýva, že bola uzatvorená v súvislosti so zmluvou o zriadení účtu a keďže ide o zmluvu nadväzujúcu na zmluvu o zriadení účtu, nejedná sa o zmenu žaloby. Výška poplatkov je uvedená priamo v Zmluve o povolenom prečerpaní a tiež v Sadzobníku poplatkov, teda žalobca preukázal ich

zmluvné dojednanie. Zákon o platobných službách nestanovuje, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané a teda nie je dôvod na nepriznanie poplatkov súvisiacich s vedením platobného účtu žalovanej. Úrok 28 % si žalobca uplatnil z titulu prekročenia v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa ust. § 18 odsek 1 postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca zverejňuje výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke. Zákon nevyžaduje uvedenie úrokovej sadzby v zmluve o účte, preto je zamietnutie nároku na úrok nedôvodné. Podľa názoru žalobcu zmluvná podmienka nespĺňa charakteristiku uvedenú v ust. § 53 odsek 4 Občianskeho zákonníka, nakoľko úrok z prekročenia po dobu nepovoleného prečerpania je odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta.

9. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. V predmetom spore sa žalobca domáhal zaplata sumy nepovoleného prečerpania, ktorý vznikol na zriadenom účte žalobkyne, spolu s ročným úročným úrokom z tejto sumy vo výške 28 % od 19.07.2017 až do zaplata. Povinnosť žalovanej platiť úroky vyvodzoval z bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok, v zmysle ktorých je majiteľ účtu povinný po dobu nepovoleného prečerpania platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“.

13. K odvolacej námietke k zmene žaloby odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1M Obdo V 19/2007, kde konštatoval cit.: „Za zmenu žaloby treba považovať aj procesný úkon, ktorým žalobca, hoci požaduje rovnaké plnenie, tak následne činí na základe iných skutkových okolností, než tých, ktoré uviedol v žalobe.“

14. S poukazom na uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR súd prvej inštancie správne konštatoval, že v zmysle ust. § 294 C.s.p., zmena žaloby v spotrebiteľskom spore nie je prípustná a naďalej rozhodoval o nároku žalobcu uplatneného v žalobe.

15. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy. Ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený.

16. Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil.

17. Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku a poplatkov nebola uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

18. Ustanovenia zmlúv, všeobecných obchodných podmienok, či iných listín, ktoré žalobcu ako banku oprávňujú účtovať si úrok z tzv. nepovoleného prečerpania a poplatky za výzvu a za vedenie účtu postihnutého exekúciou nemôžu požívať súdnu ochranu, pretože z dôvodov, ktoré už uviedol súd prvej inštancie sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú výrazne v neprospech spotrebiteľa.

19. V tejto súvislosti odvolací súd, tak ako aj súd prvej inštancie, v celom rozsahu odkazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/113/2015 zo dňa 15.10.2015 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, ktorými bola zmluvná podmienka v totožnom znení určená za neprijateľnú. Žalobca bol preto povinný zdržať sa použitia podmienky uvedenej bode 3.12. všeobecných obchodných podmienok, ako aj uplatňovania nárokov z nej vyplývajúcich. Napriek tomu žalobca v priamom rozpore so zákonom, nielenže účtoval žalovanej úroky, ale takto nezákonne zaúčtované úroky si uplatňuje v súdnom konaní. Uvedené konanie žalobcu nemožno nazvať inak ako hrubo odporujúce dobrým mravom, ktorému nemožno priznať právnu ochranu.

20. Podľa ustanovenia § 18 odsek 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť.

Podľa odseku 2, Ak ide o prekročenie, ktoré trvá viac ako jeden mesiac, veriteľ bezodkladne informuje spotrebiteľa písomne alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o

- a) prekročení,
- b) výške prekročenej čiastky,
- c) úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru,
- d) akýchkoľvek uplatniteľných sankciách, poplatkoch alebo úrokoch z omeškania,
- e) iných možnostiach riešenia tohto prekročenia vrátane ponuky iných úverových produktov.

21. Pokiaľ sa žalobca odvoláva na úpravu § 18 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, ktorý upravuje tzv. prekročenie, pre uvedený režim sa vyžaduje, aby veriteľ umožnil spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Túto podmienku žalobca v konaní netvrdil, ani nepreukázal.

22. Úrok pritom predstavuje odplatu pre veriteľa za poskytnuté peňažné prostriedky, avšak žalobca žalovanej žiadne peňažné prostriedky neposkytol, ani nevykonával príkazy žalovanej na platby, na ktoré by na účte nemala dostatok peňažných prostriedkov. Naopak na ťarchu jej osobného účtu dlhodobo účtoval iba rôzne, prevažne sankčné poplatky. S poukazom na uvedené, súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanej, ktorá by mala s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).